

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Postán: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:
Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Bokányi és Kristóffy szerelme.

— július 29.

A zsák megtalálta a foltját. Bokányi Dezső, a vallástalan és hazafiatlan irányu, nemzetközi szociálmunkás elharcosa tisztelgett Kristóffy Ernő belügyminiszternél. Akárki szívesen láttatik, csak tisztelegjen a törvénytelen politikai frigyben élő ügyvivőnél. Megértették egymást és a mikor eszméiket kicserélték, még a szokottnál is üresebbnek találták a fejüket.

Beszéltek sok mindenről, csak azt nem fecsegték ki, a mit tulajdonképpen gondoltak.

Bokányi Dezső, kinél nincs találmányosabb tehetség, ha a sztrájkba tűzött, inségre juttatott, aztán a munkaadó és előcsahos közt kötött hirtelen béke által még nagyobb nyomorba ejtett szerencsétlen munkásnép kihasználásáról van szó, ezuttal is kitett magáért. Ugy tett, mintha az általános szavazati-jog miatt fájna a feje. Kiterjeszkedett a pécsi sztrájkra, a mely csakugyan nagy szenvedéseket hártott a munkásnépre, de azt nem említette, hogy ki vitte bele a munkásokat ebbe a sztrájkba, a melynek szerencsétlen kimenetele előre volt látható. Rámutatott arra, hogy 1867. óta folyvást az uralkodó osztály érdekében történnek intézkedések, a mi igaz is, csak az a különös, hogy Bokányi urék mindig a szabadelvűpárt szoknyája mögé bujnak, a mely 1875. óta gazdálkodott Magyarországon. Rámutatott az amerikai kivándorlásra, de nem volt szava sem a magyarnépet idegen országba hajszoló uszora, sem a gyanus eredetű „Cunard Line“ hajóinak népezeket elnyelő gyomra ellen. Nem vagyunk kenddel, Bokányi (mert a szociáldemokrata csak nem fogadná el a burzsoá izü urazást?) tisztában akkor sem, a mikor az osztályokat elítéli. Mert azt már láttuk, hogy a földbirtok, a papi, a főuri osztály ellen keserű ellenszenvvel viselkedik, de nem vettük észre, hogy például a bürzét és a nagyotkét háborgatná ingatasáival?

Egyszóval lelkiismeretlen komédia, a mit a szociáldemokraták elkövetnek, mert nem az általános szavazati-jog dolgában jártak Kristóffy urnál. Hiszen csak nem várhattak ily gyökeres reformot ettől a kérész életű kormánytól? Egyszerűen az utcát ajánlották fel Kristóffynak. Mikor a nemzet ifjusága

és a többi hazafi tüntetni készül a jogokért és a szabadságért, ez a szabadságot és jogokat követelő gyülevesz nép fog segédkezni a kormánynak a jog és szabadság eltiprásában.

Régi dolog, hogy a nemzetközi szociálmunkás előcsahosai nagyon gyanus viszonyban allanak a kormánynyal. Minden más országban azok mellett allanak, a kik a szabadságért küzdenek, csak Magyarországon eshetik meg, hogy a szabadságot és jogot tipró kormánynyal lépnek titkos szövetségre. Viselkedésükből kitűnik, hogy nem is szociálisták ők, az egész világon elismert értelemben, hanem a kormány eszközei a nemzeti jogokért küzdő ellenzék elnyomására, a nagy tőke alkalmazottai a földbirtok nyugtalanítására.

Lám, tüntető körmeneteiken bizonyára szidalmazták az ellenzékot, mert programjában (lévén az csupán az ellenzék egy részének, a szélsőbaloldálnak programpontja) nincs meg az általános szavazati-jog. Hát Kristóffy urtól, a kit támogatni fognak az ellenzék ellenében, mit kaptak? Azt a kijelentést, hogy mint kormányférfiu ugyan nem, de mint magánember hiva az általános szavazati-jognak. Nesze semmi fogd meg jól! Csakhogy a kik olyan pompásan megértik egymást, mint Kristóffy és Bokányi, azok nem elegendnek szörszálhasogatásokba.

Nem félünk, csöppet sem félünk Bokányi és a többi szociáldemokrata Izraelek és Jakabok föllépésétől. A józan magyar munkásnép kezd átlátni a kormánynyal trafikáló, seftelő „vezérség“ szitáján. Lerázza a nyomor vámszedőinek igáját, hazafiatlanságra pedig magyar anya szülötte nem lesz.

Ha pedig mégis akad, a ki hazafiatlan szándékkal toul ki az utcára, mikor azon a hazafiak serege hullámozik, hát akkor majd tapasztalni fogják Bokányi urék, hogy a botnak két vége van.

A nagy válság.

— július 29.

A 67-es új koalíció a legizgatób kérdés mostan, mely élénken foglalkoztatja a politikai világot.

Sokat várnak e kérdésben Bánffy Dezső báró deési utazásától. Az újpart vezére ott világosságot fog vetni a kérdésre. Hétfőn tér onnan vissza s kedden este részt vesz a III. kerületi újpart szervezkedő gyűlésén, a

hol ugyancsak nagyfontosságú nyilatkozatot várnak tőle.

Értesülésünk szerint, Bánffy Dezső báró csütörtökön Töketeresre utazik, ahol Andrássy Gyula gróf palotájában igen nagyfontosságú megbeszélések lesznek, mert keresni fogják az érintkezési pontot az újpart programja és a disszidensek álláspontja között.

Ami már most a szabadelvűpárt szerepét illeti, eziránt egyáltalán nincsenek értesülések.

*

Egyelőre csak annyi igaz, hogy Bánffy és Andrássy között tárgyalások folytak az „Újpart“ és a disszidensek egyesülése tárgyában. Ezek a tárgyalások eddig még nem eredményeztek semmit, de lehet, hogy később célhoz vezetnek.

Andrássy Gyula ugyanis fel akarná támasztani a Deák-pártot, sőt az alakítandó pártnak, ezt a nevet is akarná adni. Andrássy szeretné a 67-es ellenzéki elemeket egy pártban egyesíteni és módot nyújtani a szabadelvűpártból még kiváló hazafias elemeknek, hogy elvteladás nélkül valahová csatlakozzanak.

De arról szó sincsen, hogy akár Andrássy, akár Bánffy, akár Rakovszky oly pártot akarnának alakítani, mely az ellenzéki koalíció programjától eltérőleg a függetlenségi párt ellenére kormányt akarna alakítani.

Nevetséges is volna, ha a nevezettek, a kik nagyon jól tudják, hogy csak a függetlenségi párt és Kossuth oltalma alatt tudtak valamelyes párthoz jutni, a függetlenségi párt ellen konspirálnának. Hiszen a függetlenségi párt protekciója nélkül a 67-es ellenzéki pártok eltűntek volna és a függetlenségi párt már is többségben volna. Új választások esetén pedig okvetlen függetlenségi többség lesz.

Ha tehát előbb vagy utóbb sikerül is az „Újpart“-bal, a néppártból, a disszidensekből és a szabadelvűpárt egy részéből új egységes 67-es pártot alakítani, ami végre is lehetséges, akkor ez az egységes párt is mindaddig bent fog maradni a koalícióban, míg a vezérférfiak által a király előtt is ismeretett program meg nem valósul. Szóval Andrássy, Bánffy, Darányi, Rakovszky akár a mostani pártkeretekben, akár új egységes párt keretében nem gondolnak arra, hogy előbb kormányalakításra megbízást vállaljanak, míg a koalíció programja meg nem valósul és legfelsőbb helyen egyebek mellett a magyar vezényleti nyelvet meg nem adják.

*

Fejérváry, a fődarabant ugylátszik megcsömörlött a nyakas magyarok viselkedésétől. Elrontotta a gyomrát igen nagyon. Er-

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

rel vall a félhivatalos híradás, a mely szerint Fejérváry Géza báró miniszterelnök holnap délután háromheti gyógyhasználat végett Karlsbadba utazik.

A kormány egyebekben sokat utazgatik. Kapkod ide is, oda is, mindenfelé. Bihar honvédelmi miniszterrel péndául Bécsből azt távirják, hogy oda érkezett. Pittreich rendelte sürgöny útján magához. Tegnap délelőtt a hadügyminiszteriumban és a kabinetrodában hosszasan tanácskozott Bihar. Még inem jön vissza Budapestre, mert bevárja Pittreichot a míg Ischlből visszatér. Katonai ügyekről fognak konferálni a nagyfejük.

A beszélgetésről.

(Befejező közlemény.)

(III.) Beszélgetéseinknél előforduló nézeteltéréseknek úgy kell egymáshoz simulni, mint a hajlítható különböző virágok tetszetős füzérré alakulnak. Ezt azonban csomós, merev száraz agakkal vagy botokkal, melyeket hajlítani nem lehet, soha létre nem hozhatjuk. Egy kis ellentmondás, néha néha egy kis kétely mindig csak élénkíti és javára van a társalgásnak, mert általa mindig újabb okok és ellenokok keleknek a kérdés közelebbi megvilágítására. Szóval: mondás, ellentmondás és vitatkozás, néha egy kis vágás, mint a latin mondja „cum grano salis” a beszélgetés és társalgás szavai, csak barátságos tekintettel és vérontás nélkül kezelendők. Egyenes, hangos, vagy netán gunyos ellentmondással barátunkat néha neveltségessé tehetjük, már pedig a társaság egyik tagjának illetően való zavarba ejtése legalább is nagy izetlenségről tanuskodik.

A társalgás tekintetében a franciák minden gyöngességük mellett is a legszeretelmélyebbak.

Vannak emberek, akit keveset tudnak ugyan mondani, de annál adakozóbbak a kérdésekkel. Igaz ugyan, hogy az örökös kérdés is terhéssé válhatik, mégis azonban vannak pillanatok, mikor egy idején alkalmazott kérdés egészen felvillanyozhatja a társaságot, általa nem ritkán az eddig tartózkodó és szerényeket is képes belevonni a társalgásba. Semmi esetre sem kellemesek azonban az ugynevezett mozgó kérdőjelek.

Hogy a beszélgetés kellemesen mozogjon, nem elégséges még, hogy valaki jól beszéljen, hanem kell hogy hálás hallgató sága is legyen. Mert valamiut egy színészt a színpadon a közönség viselkedése lehangolni vagy lelkesíteni képes, úgy áll az a társaságban a beszélgetésnél is. Vannak emberek,

akik a legjobb közlemények hallatára is annyira hidegen és közönyösen viselkednek, hogy a beszélő még azt is elfelejti, amit mondani akar. Innen van azután, hogy könnyen megboosájtunk azoknak, akik bennünket unatnak, de azoknak nehezen tudunk megboosájtani, akiket mi unatunk. Viszont a hálás hallgatóság nem csak gondolatokat éleszt, hanem érzelmeket is hevit. Barátságos, figyelmes és türelmes meghallgatása a beszélő előadásának, a legegyszerűbb és legszükségesebb kiváncsóság tehát, amivel egy társaságnak tartozunk.

Mindenkit a kié a szó, ki kell beszélni hagyni, tárgyát végighallgatni, nézeteit kifejteni hagyni. Sajnos, hogy a zavaró közbeszólások és türelmetlenségek ép oly gyakoriak, mint helytelenek. E tekintetben szembeötlő kivételt képeznek az angolok, akik ezen a téren mondhatnám parlamentáris módon fegyelmezettek.

Igen kényelmetlen helyzet áll elő a társaságban akkor is, ha például megakad a beszélgetés, de főttébb kellemetlen az vendégei szórakozása iránt aggodó háziakra nézve, akik mindenesetre hálat éreznek az iránt, aki a beszéd elejtett fonátát a kellő pillanatban — ha mindjárt némi triviális ötlettel is, — de ismét felveszi.

A tetszetős társalgás követelményei annyira különbözők és változatosak, hogy nagyon is kell vigyáznunk, hogy ilyen vagy amolyan botlásokkal szabályait meg ne sértjük. Allandóan körül kell tekintenünk, mindenre ügyelnünk, ami körülöttünk történik, nemkülönben nyelvünket, vagy nyelvecskénket is figyelmeznünk.

Bölcs Salamon a beszélő nyelvet egy kétélű kardhoz hasonlítja.

De van egy litván közmondás, mely még drasztikusabban azt mondja, hogy „a nyelv szur, a nyelv gyilkol.” A nyelv tehát olyan fegyver, mely ritkán marad a hüvelyében, hanem állandóan készenlétben van.

Néha csak egy esti társaságban számos ilyen óvatosságnak kell tehát lennünk, hogy azzal ne sebezünk, vagy rajtunk sebesülés ne essék.

Azt mondja Balzac: „tudni mit kelljen elhallgatni, s tudni mit kelljen kimondani,” ezt nevezzük jó izlésnek, helyes tapintatnak.

Egy simplex emberrel tudományos elméletekről beszélni ép oly helytelen, mint egy kapacitási elcsépelet dolgokkal mulattatni. Tapintat és érzől tanuskodik azonban, nagyobb tudományunkat megtagadni akkor, amikor gyermekek, fiatal lányok, éltés nők, vagy egy becsületes polgár emberrel szóba állunk.

Nem hallod, benn alattvalóid
Mint zugnak, lázadoznak?

Dalok, érzelmek, szenvedelmek
Ellened zugva kelnek . . .
Szívem felől ül . . . egy szavadra
Irgalmat esdekelnek!

Gáspár Imre.

Szolgálati buzgóság közben.

(Wilhelm R.)

Ókegyelmessége, egy miniatűr államcska hadügyminisztere megnyomta íróasztala villamos gombját, mely beszéltette az előszobában parancsra leső ordonánct.

— Az elnöki osztály vezetőjét kéretem.

Néhány perc múlva az ezredes ott állott előtte.

— Parancsoljon Lejyét ezredes! Az imént kaptam ezt a névjegyet öfenségtől, melyben azt óhajlását fejezi ki, hogy védené mihamarabb ide, a gárdaezredbe át helyeztessék. Kérem, intézkedjék. Isten önnel, ezredes!

Az ezredes sietve hagyja el a miniszter szobáját, hogy a parancsot tovább adja és a foganatosítást megindítsa. A névjegyet sajátkezűleg előadói ivbe fűzi és rájegyzí, hogy „iktatandó!” Aztán helyetteséhez, az alezredeshez fordul azzal a megjegyzéssel,

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

Mi a tárgysorozat?

Megirtuk tegnap, hogy Debrecen város jog és pénzügyi bizottsága július hó 31-én és folytatva augusztus hó 1 napján minden napon délután pontban fél 4 órakor a városháza közgyűlési termében ülést tart. Az ülésnek tárgyát a következő ügyek képezik:

1. Belügyminiszteri leirat az utcák jobb minőségű járdával ellátása tárgyában alkotott szabályrendelete.

2. Abaujtona vármegyének felirata.

3. A köműves és ács munkával foglalkozó munkaadók és segéd személyzeteik munkarendjére vonatkozó szabályrendelet javaslat.

4. Gazdasági bizottsági javaslat az 1902 évi legelőbér hátralékok rendezése tárgyában.

5. Az Olajútó telep rendezésének kérdése.

6. A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület és a sárospataki főiskolának segélyezése iránti megkeresése.

7. Tisztifőügyésznek jelentése Kónya Lajos és neje Csapókeri földjének megvétele tárgyában.

8. Ugyancsak az a honvédegyalagsági házi lövölde céljaira szükséges területek megszerzése tárgyában.

9. Gazdasági bizottsági javaslat özv. Steinfeld Mihályné vajda laposi bérletén emelt gazdasági épületek átvétele és ingatlan eladás iránti kérelme tárgyában.

10. Ugyanannak javaslata Győr vármegyének az 1883 XLIV t. c. 49 §. módosítása végett az országgyűléshez intézett feliratára.

11. Kardos Lászlónak kérvénye a város címerének használhatása iránt.

12. A városi gyalogrendőrlegénységnek drágasági pótlék iránti kérvénye.

13. Kecskés István és ársainak kérelmet a Hortobágyi legeltetési jog mikénti gyakorrolhatása, illetve hasznosítása tárgyában.

14. Javaslata az építési bizottságnak a külterületi építkezésekre vonatkozó szabályzat tárgyában.

Jegyzetek.

XVII.

Ezen menjünk, a vadvirágos,
Rózsás ösvényen,
Itt érezünk szerelmi mámort
Valaha, régen.

Tán itt csapong még a régi üdvnek
Egy két sugára
S leszáll mosolygva, enyelegve
A vadrózsára.

XVIII.

Valami történt . . . tar homlokomra
Napsugár szállott . . .
Egy dévaj tündér vet papiromra
Fehér virágot.

Valami történt . . . Dalos pacsirta
Zeng közelemben . . .
Bübajos, édes, bánatos dal
Zsong a szívemben.

Valami történt . . . Istenek járnak,
Hajolnak hozzám . . .
Vagy az történt csak, hogy a távolból
Te gondoltál rám?

XIX.

Szívem felől ül . . . Itt van, édes,
Örök, nagy birodalmad!

hogy a hadügyminiszter ur ó kegyelmességének óhajtasához képest ez az ügy lehetőleg mielőbb elintéztessék. A többi az alezredes dolga.

A szolgálatban megszükkült törzstiszt, kiből még nem aludt ki végleg a generáliság reménye, sietett elüljárója kiváncságának eleget tenni, már megközelített vajaskenyerét az íróállvány egy aktamentes részére letette, szivarát szájába dugta, nagy izgatottsággal szitt rajta néhányat és amennyire véna esontjaiból kilt, vitte az aktát a folyosón át az előadóhoz.

— Hol a hadnagy ur? — rival a csarnokban üdögélő katonára, mikor az előadó üresen talált szobájából visszatért a folyosóra.

— Alezredes urnak alássan jelentem, épp most ment le a lépcsőn.

— Már megint asszonyok után jár. Semmi ambició. Hej másként volt ez az én időmben mormogja az alezredes és az ordonáné nagy bosszuságára föl alá járkal a folyosón, aki ahelyett, hogy nyugodtan pihenhetne a lócán, feszes tartásban kénytelen megmerevedni.

Percek mulnak. Végre megjelenik a hadnagy.

— Kérem, igyekezzék, nagyon sürgős. — Kiált már messziről eléje az előlépésre sóvárgó törzstiszt. Mihelyt bezárul mögöttük az ajtó, így folytatja:

15. Tordaaranyos megyének megkeresése a pénzügyigazgatóságok mellé rendelt számvevőségek szétesztása tárgyában.

16. Pest pillis-solt-kiskun vármegyének az alkotmány védelmére az országgyűlés képviselő házához intézett s ide pártolás végett megküldött felirata.

17. Erdőmesternek jelentése, a nagyerdői parknak tüskés sodrony kerítéssel bekerítésére, a parknak használati szabályzata tárgyában.

18. Póthitel kérés, a körkemencei téglagyártásra.

19. Mezőrendőrök drágasági pótlék iránti kérvénye.

20. Zombor városnak megkeresése József kir. herceg éreszobrára adakozás iránt.

21. Szathmár megyének megkeresése a ház osztályadó mentesség tartamának kiterjesztése végett, az országgyűlés képviselő házához intézett feliratának támogatása iránt.

22. Tisztifőügyész jelentése, Bakos Antal fővezéskert utca 7 sz. telkének megszerzése ügyében.

23. A napsdíjas hajduk drágasági pótlék iránti kérvénye.

24. Gazdasági bizottsági javaslat a tiszai vidéki mezőgazdák szövetkezeténél üzletrész jegyzése tárgyában.

25. Ugyanaz az állatok védelméről szóló szabályrendelet tervezetre.

26. Sütő, cukrász, mézeskalácsos és cukorka készítő ipar gyakorlása tárgyában beterjesztett szabályzat.

27. Belügyminiszteri leirat a hordár-
ipar gyakorlása tárgyában alkotott szabályrendeletre vonatkozólag.

28. Hidvéger Miklós és József pallagi haszonbérloknak dohányszinépítés iránti kérvénye.

29. Egyébb netán sürgős folyó ügyek.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— július 29.

Mondom, hogy veszedelmesen közelegnek a régi idők, mikor a megyék egyszerűen pipára gyujtottak a törvénytelen rendeletekkel.

József császár ex-lex uralma alatt is mentek ilyen rendeletek a vármegyékhez. — Mind úgy kezdődtek, hogy: „Fidibus nostris Hungarorum . . .”

Pipára gyujtott vele az alispán. Innét nevezték el a pipagyujtó papirost fidibusznak.

Sokat lapátoltak az újságírók előtt a miniszterek. Ezért lehordta őket Fejérváry generális.

Furesa. Inkább megdicsérték volna. — Lám az egyszeri ember csak éjjel merete viselni a lopott süveget, ők pedig nappal a világ előtt és a sajtóban is fesselegnek . . . a lopott tárcáikkal.

Hát nem bátor emberek ezek?

NAPI HIREK.

Debreceni pereg.

— július 29.

A futból-ozáv láza kezd alábbszállani már Angliában is, nálunk ellenben rémitő módon terjed. Szébb, bonyolultabb, edzőbb a magyar labdajáték. Tessék csak elolvasni Hamari Bélának „A magyar labdajáték”, című kézi könyvét! Micsoda változatos gazdagsága van ott felmutatva a magyar labdajátéknak! A duplekszek, meták, körjátékok és a többi pompás játék! De nekünk fut bál kell és tennisz, mert külföldet utánozni, angol műszókat kiabálni oláskelőségek látszik némely körök szemében, holott rögtön vége a nagy kizárólagosságnak, a mint oly közönségesse válik, mint például a kerékpározás! Jövőre magyar fiúk azonban alakítsanak magyar labdázó közeget, mert magyarságunk nyilvánuljon meg játékaikban is!

El-elnézzük egyszer másszor a katonák gyakorlatait. Mint leggyakoribb a futás, a szaladás. Ebben csakúgy van észszerűség, mert a szaladást a háboruban is szívesen gyakorolja az armádia jó, előre betanulni.

— A debreceni csata emléke.

Augusztus hó másodikán lesz 56 évfordulója, a debreceni csatának. Ez a nap minden debreceni ember előtt ünnepnap, a melyen kegyelettel áldoz a hősök emlékének. Mint minden évben úgy az idén is megüli Debrecen város hazafias közönsége ezt az évfordulót. Ez esztendőben is a főiskolai ifjúsággal együtt ünnepel a polgárság. E napon

hazafias ünnepély lesz, a melynek rendezése már kidolgozta a nap programját A sorrend a köve kezű.

I. A Petőfi-szobornál: 1. „Talpra magyar, hi a haza . . .” Eneklí a Petőfi dalkör. Karmester: Alföldy Béla. 2. Emlékbeszéd. Tartja ifj. Kossuth Zsigmond joghallgató. 3. A Petőfi dalkör a szobrot megkoszorúzza. 4. Apo heczis Szerdahelyi K.-tól. Eneklí a Petőfi dalkör.

II. A szabadság szobornál: 1. Alkalmi ének. Előadja a Debreceni dalegyület. Karmester: Mácsay Sándor. 2. Ünnepi beszéd. Tartja ifj. Adorján István esküdtfelügyelő. 3. Szavaltat. Előadja Szilágyi Dezső joghallgató. 4. Csatadal. Hubertől. Előadja a Munkás Dalegyület. Karmester: Alföldy Béla. A szabadság szobortól ünnepélyes kivonulás a honvéd-temetőbe, az Egyetértés Önképző Dal- és Zeneegylet vezetése mellett.

III. A Honvéd temetőben: 1. Szentelt hantok. Mosonyitól. Előadja a Kossuth Dalkör. Karmester: Kótkert Gusztáv. 2. Emlékbeszéd. Tartja Bartha Jenő joghallgató. 3. Alkalmi költemény. Előadja Kiss László. 4. Szózat. Eneklí az összes dalegyületek.

Debrecen város képviselőtömbében az ünnepélyen Vecsey Imre főjegyző és Bészler Károly tanácsnok fognak megjelenni.

— **Ábrahám László ügye.** Annak idején mi is megirtuk, hogy Ábrahám László volt főügyész fegyelmi ügyében a szükséges adatok összeállításával a városi tanács Vecsey Imre főjegyzőt, Dr. Magoss György tiszta főügyészt és Roncsik Lajos főszámvevőt bizta meg a főjegyző, főügyész és főszámvevő megbízásuknak már eleget is lettek s jelentésük rövidesen előterjesztésre is kerül olyképen, hogy a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának módjában lesz a vagyoni felelősség kimondása fellett határozni. A tanács és a közigazgatási bizottság előtt az ügy referens Vecsey Imre főjegyző lesz.

— A debreceni erdei ipar vasut.

Tegnap értesítette Debrecen városát a kereskedelmi miniszter, hogy az erdei iparvasutnak a Bankja való meghosszabítása tárgyában a közigazgatási bejárást augusztus negyedikére tüzte ki és képviselőtömbével Bene György államvasuti felügyelőt bizta meg. Ha a közigazgatási bejárást meglesz rövidesen hozzáfognak a vasúny lerakásához.

— **Presbiteri közgyűlés.** A debreceni ev. ref. egyház e hó 30 ik napján — vasárnap — délelőtt fél 11 órakor, az egyház tanácstermében Presbiteri közgyűlést tart.

— Nem értem, hogy lehet most, amikor a kegyelmes ur hivatalos órát tart és az idő 12 re jár, magánügyekkel foglalkozni? Tehát, a kegyelmes ur épp az imént parancsolta, hogy őfensége védenca helyőrsége sünkbe azonnal áthelyeztessék. Az intézkedésnek még ma parancsban kell lennie.

A hadnagy lekasztja sipháját a fogas annyira siet, hogy majd földönti egyszemkőzt jövő bajtársát. Átadja az aktát az irodatisztnek, hogy tüstént írja rá az iktatókönyvi számot és személyesen hozza neki vissza.

Alig, hogy megkezdte a hadnagy az át helyező rendelet fogalmazását, az ifju irodatiszt látható izgatottsággal robbog be és jelenti, hogy beakarta az ügyet iktatni, de hiányzik a névjegyről az áthelyezendő tiszt neve.

A hadnagy kitépi az aktát az iktató kezéből és hebegi:

— Lehetetlen, teljességgel lehetetlen, hisz végig ment a szolgálati uton a hadügyminisztertől kezdve. — Átfújta a névjegyet, minden szavát külön tanulmányozza, a védenca neve valóban hiányzik.

— Ezt be kell jelentenem az alezredesnek — dühnyög a fölzúgult hadnagy. — Nagyon megfogó orolni, mert el sem olvastam őfensége kívánságát, pedig ma már meg kellett volna a parancsban jelennie. Az már katasztrofális, hogy orrot kapsz kedves had-

nagyocskám. Itt már ez így járja. No, esünk át rajta!

— Alezredes ur — jelentkezik egy perc mulva fölebbvalójánál, aki előbb fölhagyott munkáját: egy korsó sör és egy karaj vaj-skenyér elpusztítását folytatta.

— Nos, kész a fogalmazvány? No ez hamar ment. Lássam csak!

— Boesánat alezredes ur, csak azt akarom jelenteni, hogy az iktató épp most hozta vissza nekem az aktát. Nem vezetheti be, mert őfensége nek el méltóztatott felejtetni rájegyezni az áthelyezendő nevét.

— Az isten szerelmére, hadnagy ur, hisz az ön kötelessége lett volna ezt észrevenni! Persze olvasatlan adja tovább az ügyiratokat és törzstiszt akar lenni! Ugy melegebben átadhattam volna az ezredes urnak, aki az ön pontosságát megdicsérte volna, így azonban csak lankadt buzgalommal lesz kénytelen tapasztalni.

Szinte összetörve marad az alezredes íróasztala előtt. Nem tudja: hogy adja tudtára az ügyet az ezredesnek anélkül, hogy saját mulasztását el kelljen ösmernie. Egy darabig töpreng még, aztán elszántan benyit főnökéhez.

— Ezredes ur, lehetetlen, meghagyását az áthelyezést illetőleg, amint parancsolni méltóztatott, átvittem az előadónak és természetesen, amilyen könyveim ezek a fiatal urak, sem ő, sem az iktató bele sem pillan-

tottak az ügydarabban. Az akta visszakerül hozzám és nekem kell fölfedeznem, hogy őfensége védenca nevét a kártyán nem említte meg.

Az ezredes némán hallgatja. Percek mulnak el, míg megdördül:

— No, jól bizhatom meg alantasaimbán. Köszönöm alezredes ur. Most magam íhatom meg a dolog levét a kegyelmes urnál. Ezt megjegyzem magamnak.

Dühöngve nyul kardja után az ezredes és bejelenti magát a miniszternél, akinek szobáját csakhamar igen nyomott hangulatban hagyja el s gondolja magában:

— A fölebbvalók természetesen sohasem hibázhatnak. Mégis megveszem azt a kis birtokot.

Még aznap körözvény ment az összes hivatalokhoz, melyben az ügyiratok szabatosabb kezelését rendelték el. A hadnagy írásbeli dorgálást kapott, az irodatiszt meg három napi szabafogságot az iktató könyv vezetésében észlelt vastok hanyagság miatt.

A hadügyminiszter őkegyelmessége azonban másnap tisztelt őfensége előtt és bezelgés és tolymám sikerült neki a védenca nevét megtudni anélkül, hogy a fenséges ur valamit is megveszelt volna.

Két nap mulva a protegál marsfi már a kívánt helyőrségnél volt.

— **Petőfi emléke.** Még egy kettőt fordul a nap s újra elértük a nagy költő halálának immár 56. évfordulóját. Ezt a napot az egész ország megünnepli. Hazafias ünnepre Debrecenben is készülnek. Mint Szatmárról írják Bikszád és Bálványos fürdő is megünnepli Petőfi halálának évfordulóját. — Mükedvelői előadás rendeznek, melyen a fürdőközönség élénk részt vesz.

— **Ki vehet át fizetési meghagyást.** Egy konkrét esetről kifolyólag érdekes döntést hozott a közigazgatási bíróság. Ugyanis egy ügyvéd részére fizetési meghagyást kézbesítettek, melyet a címzett távollétében egy rokonának kézbesítettek, aki véletlenül ott tartózkodott. Az ügyvéd azt vitatta, hogy rokona nem adta át neki a fizetési meghagyásokat s kérte azoknak újból való kézbesítését. A pénzügyi hatóság ezt megtagadta, azt állítva, hogy a rokon családtag és a fizetési meghagyások joggal kézbesítettek neki. A közigazgatási bíróság dr. Wekerle Sándor elnöke alatt kimondta, hogy „az esetleg ott lévő rokon” nem tekinthető olyan családtagnak, mint a rendszeren ott lakó háznép s elrendelte a fizetési meghagyások ismételt kézbesítését.

— **Itéleti bélyeg** bírósági ítélet nélkül vissza nem tartható. Ezt az elvet mondta ki a közigazgatási bíróság ítélőtanácsa dr. Wekerle Sándor elnöke alatt. Dr. Novacek Antal ugyanis válókeresetet adott be s az itéleti bélyeget is leróta. Mivel azonban határozat nem hozatott, a bélyeget visszakövetelte, de a pénzügyigazgatóság elutasította. Főbbeszése folytán a közigazgatási bíróság a pénzügyigazgatósági határozat megsemmisítésével kimondotta most, hogy az itéleti bélyeg értéke a folyamodónak visszafizetendő.

— **A grófnő regényt ír.** A debreceni könyvkereskedők kirakatában is föltűnt néhány nappal ezelőtt egy sárgafedélű francia regény, amelynek ez a címe:

Egy denunciáns naplója, Irta: Gyp.

A regény tárgya azokból az árulkodásokból volt merítve, amelyek nemrég a francia hadsereget és az egész francia közvéleményt annyira izgalomba hozták. Szerepel a regényben egy vértesskapitány is, akiben báró Gail vértesskapitány magára ösmert. Ez a kapitány annak idején párbajozott a hírhedt Syveton nacionalista képviselővel, aki tudvaleg André hadügyminisztert hátulról fejbe vágta. Gail százados a regény megjelenése után provokáltatta Gyp asszony férjét. Gyp ugyanis Nartal gróf feleségének az irói álneve. A pisztolybárba j tegnap folyt le. A felek közül egyik sem sebesült meg.

— **Két temetés.** Szomorú minden temetés, a bánat könnyeit sirjuk el, kivált ha reményteljes ifjú élet törik ketté az élet súlyos harcában és szerencsétlenségek csapása alatt. Rég volt azonban oly szomorú temetés Debrecenben, mint az a két végtisztességtétel, amelynek tanúi voltunk tegnap. Elkísértük a végnegyed helyére Krivus Mártont, ki a kis vasutról való szerencsétlen ugrása miatt lett a halál martalékává és Hanke Zoltánt, ki életét eldobta, mielőtt annak értékét megösmérhette volna. Mindkét szerencsétlen ifjú iránt mély részvétet érzett a közönség s aggódva várta, hogy a

tudomány megtarthassa őket az életnek. Híjába volt minden igyekezet, fájdalom és részvét, immár ott pihennek a jóságos anyaföld olében. Krivus Mártont d. e. 11 órakor kísérték a közkörház halottas kamarájából a Péterfia utcai temetőbe. A gyászszertartást Hudák János ev. ref. káplán végezte, nagy számu közönség jelenlétében. Egy könny sem maradt szárazon a koszorúkkal borított koporsó láttára. D. u. 5 órakor ment végbe Hanke Zoltán temetése a Szent-Anna utcai gyászos háztól. Nagy számu és előkelő közönség vett részt a végtisztességtételben s mindenki mély részvéttel tekintett a fájdalom alatt roskadozó édes anyára és a gyászoló családra. A gyászszertartást Kappel József róm. kath. káplán végezte, két káplán segédletével. A szertartás végeztével a számos koszorúval borított koporsót a róm. kath. temetőben helyezték el örök álmra, örök pihenésre. Mindkét ifjú halott megérdemli őszinte sajnálkozásunkat. A jobbléteben találják enyhülésüket a kiszívendettek!

— **A Sidoli-cirkusz.** Sidoli Cézár kitűnően szervezett lovardája augusztus hó 1-én kezdi meg debreceni működését. Ezáltal nyári ideyünk egyhangúsága kellemes változatosságot nyer. Sidoli cirkusza különben is az elsőrendű ilyenmü vállalatok közé tartozik, ennél fogva örömmel üdvözöljük érkezését. Műsora hirdetési rovatunkban lesz olvasható. Megemlítjük, hogy az igazgatóság az első előadásra máris árulhatja a jegyeket; azok Borsos Kata üzletében lesznek kaphatók.

— **Kirabolt urinó.** H. Nánásról jelenti tudósítónk, hogy Ujváry Béláné odaváló tekintélyes uriaszony lakásában tegnap éjjel betörők jártak. A tettesek a szobában mindent össze vissza forgattak s a szekrényeket kifizitve onnét nagyértékű ékszereműt és készpénzt vittek el. Ujváryné feljelentésére a csendőrség a vizsgálatot megindította s egy Tóth Marcsa nevű cselédet, ki ellen számos gyanu ok mellett fel tartóztatott. A leány tagadja, hogy a betörésben része volna.

— **A fiuk dohányzása.** Bécsből írják, hogy az egészségügyi tanács tegnapi ülésén egy egylet indítványával foglalkoztak, amely azt kívánta, hogy tiltsák meg a dohányynak, szivarnak és cigarettának tizenhat éven alul lévő vevők részére való árusítását. Dr. Exner Zsigmond udvari tanácsos előadta, hogy a dohányzás kétségen kívül árt a fiatalságnak s helyes dolog is volna, ha a tanítók ezt megmagyaráznák a növendékeknek, de törvényhozási intézkedést ebben az irányban nem tart szükségesnek. Ha már az állam bele akar nyulni a személyes szabadságba, akkor szükségesebb volna a kiskorúak alkoholfogyasztását megakadályozni.

— **A katonai szállítások bélyegilletéke.** A kereskedelmi miniszter a debreceni kereskedelmi és iparkamarához a következő leiratot intézte. Az érdekelték tájékoztatása végett közlöm. Címmel, hogy a cs. és kir. közös hadügyminiszter ur a végből, hogy a magyar szállítókkal kötött szerződéseken az előirt bélyegilleték a magyar kincstár javára rovassék le, akként intézkedett, hogy jövőre az ilyen szerződéseket mindenkor egy a magyar szent korona or-

szágainak területén lévő katonai intézet, vagy hatóság kösse meg. Ha pedig a szállításra szerződés nem köttetik, hanem csupán az elfogadott ajánlat alapján történik az odaítélés, úgy az az eljárás követetik, hogy a szállító, ajánlata elfogadásáról a magyar szent korona országainak területén lévő erre külön meg hatalmazott egyik katonai hatóság, vagy intézet értesíti.

A végből, hogy a magyar szállítók a kereseti összegek után is magyar nyugtábélyeket róhassanak le, az az eljárás tartatik be, mely szerint a kereseti összeget, vagy a közös belügyminiszter ur (hadügyi tengerészet) pénztára, vagy egy magyar területen lévő közös katonai pénztár fizeti ki.

× **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Párisi utca 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképtárlás a műterem kapubéjárataánál lévő káratban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Egy uri asszony öngyilkossága.

— július 29.

Budapestről jelentik nekünk: Egy nagybeteg uri asszony követett el tegnap öngyilkosságot, hogy gyötör, kínos bajától, a mely előhalottá tette, megszabaduljon. Az öngyilkos uri nő Pohl Ferencnek a IX. kerület előjárójának a felesége született Miskolci Mária Etelka, veszprémi születésű 62 éves nyugalmazott fővárosi tanítónő. Hat esztendő óta laktak a Ferenc-körút 16. számú ház III. emeletén. Két leány gyermekük van. Mariska, aki Szobellédi Sándor tétli gyógyszeresnek és Etelka, aki Dreszkóczy Géza babocsai gyógyszeresnek a felesége. A kis uri család boldogságát két évvel ezelőtt súlyos csapás zavarta meg. Pohl-nát jobb oldali szélhűdés érte, ami megfosztotta a beszélni képességétől és egy esztendőn át járni sem tudott. Később annyira javult az állapota, hogy felkelhetett az ágyból, de beszélni képességét nem nyerte vissza. Az előjáró feleségét súlyos bajában szerető gonddal ápolta, ez azonban nem enyhítette a szerény asszony lelki fájdalmát. — Betegsége ugyanis elzárta a világtól és megfosztotta attól, hogy folytassa régi hivatását. Pohl-né ugyanis tanítónő volt és valósággal életcéljának tartotta a kiscsinyek nevelését. Azonkívül rendkívül idegessé tette, hogy nem tudott beszélni. Családjával is csak úgy értette meg magát, hogy papírlapra felírta kívánságát. Többször írta fel férjének a következőket:

— Nem ér semmit így az élet. Ha meg nem gyógyítanak, nem akarok tovább élni.

A mult esztendőben baját súlyosbba tette, hogy neuraszténiába esett. Ekkor a férje, októberben, egy ápolónő kíséretében Kis Kun Halasra küldte unokatestvéréhez, Korda tanárhoz üdülés végett. Két hónappal ezelőtt érkezett onnan vissza. A vidéki levegő és a gondos ápolás mit sem javított állapotán. A szerencsétlen uri nő valósággal életuntnak látszott.

Az előjáró, hogy nagybeteg felesége akkor se legyen magára hagyatva, ha ő a hivatalában van, felhívta a beteghez egyik

Lithion tartalmu!

A singléri

Lithion tartalmu!

SZULTÁN-forrás

hugyoldó és hugyhajtó hatássu.

Könnyen emészthető. Szénsavdus. Gyógyviz és üdítő ital. Szakorvosok előkelő betegek, vesebajoknál emésztési és légzési szervek hurutainál páratlan sikerrel alkalmazzák illetve használják.

Magyarország legolcsóbb gyógy-és élvezeti vizeinek egyike A SZULTÁN-forrás kivezetősége. HOLENIA BELA, Eperjes

Kapható: Kontsek Géznál Debrecen.

Seányát Szobellédinét, aki három nappal ez előtt érkezett a fővárosba Pestről két kis gyermekével. Az onokák látása kissé felvidította a beteget. Tegnap este együtt vacsorázott a család és fél tíz órakor tértek nyugalomra. Az előljáró ugyanabban a szobában aludt, ahol a felesége. Senki sem sejtette a beteg sötét szándékát és így történt, hogy a házban senki sem vette észre az öngyilkosságot. Éjjelután két órakor a Ferenc-koruton sétáló utcai leány látta amikor a III. emeletről levetette magát. A leány becsöngetett, Szögyényi Lajos házfelügyelőhöz, aki az utcára sietve, a közelebről összeroncsolt testtel, holtan találta az előljáró feleségét.

A tragédiáról nyomban értesítette a családot, amely mit sem sejtve, mélyen aludt. Az eset hírére az előljáró meg a leánya kétségbeesve siettek be az utcára. Még ekkor sem akarták elhinni, hogy a szerencsétlen meghalt. Szobellédinét ráborult a holttestre, költögette, csókolta, majd kihívták a mentőket, azok azonban csak a halált konstatálhatták. Az öngyilkosságot bejelentették a rendőrségnek, ahonnan Németh Béla rendfőfelügyelő ment ki a helyszínre. Itt megállapították, hogy az uri nő a szalon ablakához székelt tett és arról ugrott le a szédítő magasságból. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Az öngyilkosság nagy részvétet keltett a székesfőváros tisztviselői körében a mélyen sujtott előljáró iránt akinek felesége tragikus halála anavira megtört, hogy most betegesen fekszik a lakásán.

SZINHÁZ.

* **Uj szinigazgató.** Moly Tamás, a kecskeméti színház igazgatója rövid néhány hónap alatt tönkrement. Mint Kecskemétről jelentik a városi tanács egyhangulag Bihari Ákos választotta meg kecskeméti szinigazgatónak, azzal a megjegyzéssel, hogy Moly Tamás társulatát szerződtesse. Bihari Ákos nem régebben a debreceni színháznak is tagja volt s igen számottevő alakja a vidéki színháznak.

TAVIRATOK.

A béke felé.

Washington, július 28. Diplomáciai körökben az hírlik, hogy báró Komura mielőtt béketárgyalásra vállalkozott, a következő feltételeket szabta: A béketárgyalás előtt Japán kölcsön veendő fel, hogy az esetben ha a tárgyalások meghiusulnának, folytatható legyen a háború; kell, hogy meg legyen szállva Sachalin, továbbá hogy megkezdődjék az előrenyomulás Wladiwostok felé és meg legyen a döntő ütközet Mandzsuriában.

Oysterbay, július 28. Báró Komura és Takashira japán követ ma reggel ide érkeztek és Roosveelt elnöknel reggeliztek. Este a két államférfi visszatér New-Yorkba.

A háború.

Wladiwostok, július 28. A főparancsnok napiparancsában tekintettel a mostani katonai viszonyokra az erősségekben az összes szárazföldi és tengeri haderőhöz tartozó személyeket, kik most az erősséghez tartoznak, ideszámítva a kikötőben levő cirkálók személyzetét is a várparancsnok alá rendeli. — A kikötő parancsnoka közvetlenül a várparancsnok alá van rendelve. A tengerészeti ügyekre vonatkozó parancsait evvel egyet-

értésben kell kibocsátania. A várparancsnok osztja ki a tengeri haderők harc feladatait és ő gondoskodik a belső rend fenntartásáról a tengerész legénység kebelében.

Egy börgyár lángokban.

Budapest, jul. 28. A Wolfner-féle újpesti börgyár ma este felé kigyuladt. A három emeletes épület és a szárító helyiség nagy része elpusztult. A tűz a késő éjjeli órákban még egyre tart. A főváros összes tűzoltói kivonultak. A borasztó hőségben lehetetlen az oltás. A kár óriási.

Ujabb vérengzés Varsóban.

Varsó, július 28. Itt az összes gyárakban sztrájkolnak a munkások, a kik ma tüntető körmenetre indultak az utcákon. A katonaság kivonult a sztrájkolókat ellen, a kik közül több százat agyonlőttek.

Vasuti szerencsétlenség Vaterloon.

Liverpool, július 28. A Vaterloo pályaudvaron összeütközött két vonat. 20 utas szörnyet halt, sokan megsebesültek.

London, július 28. A Vaterloo állomáson a már jelzett összeütközés úgy történt, hogy a villamos gyorsvonat, mely óránként 40—50 angol mérföld gyorsasággal halad, hibás váltóállítás következtében belerontott az egyik melléksínre álló üres vonatba. A futárvonatba. A futárvonat első kocsija, melyben 25 utas ült, teljesen összezúzódott. Husz utas szörnyet halt, a többi életveszélyesen megsebesülve hever a vonat roncsai alatt.

A gyilkos meleg.

Páris, július 28. Napok óta elviselhetetlen a hőség. Tegnap és ma öt ember halt meg napszúrásban. Sokan megbetegedtek.

A bolgár vérengzések.

Konstantinápoly, július 28. A mai török lapok félhivatalosan azt jelentik hogy Achmed Fiez marsal legyőzte a jemeni felkelőket. A csapatoknak sikerült a felkelőket az assziri szandsak Tie nevű falvából kiszorítani és Ibhába bevonulni, hol a felkelők az ostrom kezdete óta néhány ezer embert vesztettek. Vezetők közül ötvenet elfogtak. A felkelőket több más községből is kiszorították, miközben sok veszteséget szenvedtek. A csapatok folytatják akciójukat. Veszteségük 4 halott és 16 sebesült.

Gyilkos és öngyilkos férj.

Siklós, július 28. Lukács Antal idevaló lakos ma családi perpatvar miatt revolverrel emelt a feleségére. Lukács az asszonyt agyonlőtte, majd önmaga ellen fordította a fegyvert. Mindketten meghaltak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárjat.)

Budapest, július 28.

Buzakinálát gyöngye, vételkedv mérsékelte. Szilárd irányzat mellett 26,000 méter-mázsza került forgalomba 20—30 fillérral drágább áron. Egyéb gabonanemek közül rozs 10—15 fillérral drágább, a többi szilárd. Idő: meleg.

Buza októberre	16.42—44.
" 1906. áprilisére	16.92—94.
Ros októberre	13.14—16.
Zab októberre	11.76—78.
Tengeri júliusra	15.90—16.00
" 1906. júliusra	12.14—16.
Repce augusztusra	24.40—60.

Törvényszék.

Egy udvari tanácsos vádjai.

Érdekes ügyet tárgyalt tegnap a büntető járásbírósnál dr. Wiener büntető járásbíró. A panaszt Unterauer József udvari tanácsos, József kir. herceg udvari titkári hivatalának vezetője emelte Braun Ignác gabonaügynök ellen rágalmazás vétségéért. Ez év június havában ugyanis Unterauer arról értesült Libits Adolf udv. tanácsos kir. hercegi nádalmi kormányzótól, hogy Braun Ignác gabona ügynök felőle akként nyilatkozott, hogy ő a kir. herceg várbeli palotájának építése után 50.000 korona honorariumot kapott Ducher István építészől azért, mert ezen vállalatot a kezére játszotta. — Unterauer erre felkérte Libitz Adolf udvari tanácsost, hogy vonja kérdőre Braun Ignácot s követeljen tőle bizonyítékokat állításainak valódiságára. Erre Braun kijelentette, hogy ezt a hírt magától Ducher Istvántól hallotta. Ducher azonban rácsófolta Braunra, amennyiben kijelentette Dank Hugó udvari titkár és Korb Flóris építész előtt, hogy ő ilyen nyilatkozatot sohasem tett s nem is tehetett, mert ő Unterauernek sohasem adott egyetlen fillért sem. — Csaknem egyidejűleg ezen Braun által terjesztett híresztelésekkel még más oldalról is támadták Unterauer. Hepp Győző volt udvari fogalmazó június 19—20-án József Ágost kir. herceg és Klobucsár Vilmos lovassági tábornok, honvédfőparancsnoksági adlátus előtt azt a nyilatkozatot tette Unterauerrel, hogy ez a múlt évben, József kir. herceg részére Simonyi Semadam Sándor ügyvédől 100.000 koronáért megvásárolt I. ker. gránitlépcsői ingatlan vételárából 60,000 kor. honorariumot kapott Unterauer erre nemcsak Braun Ignácot jelentette fel rágalmazás vétségéért, hanem Hepp Győző volt udv. fogalmazót is.

A tegnapi tárgyaláson a panaszos udvari tanácsos dr. Fittler Dezső ügyvéd képviselte. A panaszoltak közül Braun Ignác védő nélkül jelent meg, Hepp Győzőt dr. Harkányi Ede védte.

A panasz feljelentések felolvasása után a bíró a Braun eleni ügyet vette elő.

Braun Ignác kihallgatása során előadta hogy 33 év óta kinevezett ügynöke a főhercegi uradalomnak. Büntőnek nem érzi magát a vádbeli cselekmény tekintetében, mert azt ő Ducher István építészől hallotta.

Libits Adolf udv. tan. uradalmi kormányzó volt az első tanu. Vallomásaiban előadta, hogy egy alkalommal együtt utazott Braunnal, aki elmondta neki, hogy Ducher 50,000 koronát fizetett Unterauernek, mert a várbeli építkezéseket a kezére játszotta. — Megmondhatom ezt a fenséges urnak? — kérdeztem Brauntól, mire ez azt mondta, hogy igen. — Én közöltem is a fenséges urral.

— Szolgálatban volt akkor még Unterauer tanácsos?

— Nem emlékszem.

— Volt módja Unterauernek ilyen mellékjövedelmeket csinálni magának?

— Volt mert tejhatalmu megbízása volt.

— Szükségesnek tartottak megtorló lépéseket tenni ez esetből kifolyólag Unterauer ellen?

— Én közöltem a kir. herceggel, de a fenséges ur nem intézkedett, hogy lépéseket tegyünk.

Dr. Fittler Dezső a panaszos ügyvédje kéri hogy a vádlott bizonyításra hívassék fel. Itt tisztázni kell a dolgot, kapott e Unterauer pénzt, vagy nem?

A vádlott erre kijelentette, hogy ő nem azt állította, miszerint Unterauer pénzt kapott, hanem azt mondtam, hogy nekem Ducher azt a kijelentést tette, hogy ő 50,000 koronát adott Unterauernek.

Bíró: Kívánja Ducher beidézését?

Vádolt: Nem. Tanu nem volt, mikor mondta, s utclag Ducher nem emlékezett erre s most sem fog fog emlékezni, hogy ezt mondja.

Fittler Dezső kéri Ducher kihallgatását, kéri Ducher könyveinek szakértői átvizsgálását, fordul e bennük elő egy ilyen kiadási tétel? Egyben becsatolja Ducher István levelét, amelyben a legbatározottabban tiltakozik a neki tulajdonított kijelentés ellen. A bíró szakértők meghallgatását mellőzi, ellenben Ducher kihallgatását elrendelte.

Mivel Ducher nem volt beidézve s így nem is jelent meg, áttért a bíró a másik panaszs tárgyalására.

Fittler Dezső a panaszos ügyvédje, miután dr. Harkányi védő Hepp Győző személyazonosságának megállapítását kérte, konstataálni kívánta, hogy Hepp Győző állásától szóbelileg fel van függesztve, a hivatalát csak addig viseli, amíg a leszámolásal elkészül.

Magára a vádra Hepp kijelentette, hogy ő április 14 én lett megbízva a titkári hivatal vezetésével. Egy alkalommal, egy nyilvános helyen egy ur azt a kijelentést tette, hogy Unterauer tanácsos egy előre kikötött províziót kap egy ingatlan vételraból. Mivel úgy Unterauer mint én is — úgy mond — tartalékos tisztak vagyunk, s a provízió elfogadása a tiszt becsülettel nem fér össze, komolyan fogtam fel a dolgot s kértem az illető urat, hogy adja nyilatkozatát írásban is. Miután ezt az írásbeli nyilatkozatot megkaptam, jelentést tettem a tisztes urnak s megírtam a feljelentést is a katonai becsületügyi bíróságnál úgy Unterauer ur ellen, mint magam ellen. Megjegyzem, hogy ezen feljelentést megírtam előttem privátim kikértem Klóbuscsár ő excellenájának tanácsát is.

Megtudja nevezni, ki volt az az ur?
— Igen. Bodrosi Géza ügynök, aki az üzletet közvetítette.

Megindították bírói a becsületügyi eljárást Unterauer ellen?

— Ugy tudom igen, mert időközben Hans Karl Sandor hadbíró tábornok egy alkalommal privátim meghívott s információkat kért tőlem e tekintetben, vajjon képezheti-e ez az ügy katonai becsületügyi eljárás tárgyát.

Fittler Dezső dr.: Én nem tudom, hogy becsületügyi eljárás lenne folyamatban Unterauer ellen.

Dr. Harkányi: A feljelentés június 26 án ment be.

A bíró ezután felfüggesztette ezen ügyben a további eljárást addig, amíg a becsületügyi eljárást a becsületügyi eljárást a katonai becsületügyi bíróság be nem fejezi. Egyben pedig Ducher István kihallgatását is elrendelte s ezt az ősszel megtartandó folytatlagos tárgyaláson fogja fogantatni.

A halász temetése.

Írta: **Holger Drachmann.** 1.

... Biz' úgy történt az, — nincs valamelyöktőlknél egy kis vágott dohány — csakugy, a hogy elbeszéltem, úgy történt. Hogy miféle származású volt, rémet, angol vagy hollandus, nem tudom, mert beszélni nem tudott az istenadta, legalább tudtommal nem.

A szobában néhány halász volt együtt, a kik erről beszélgettek s a mint Ole Iven sen belekezdett, valamennyien elhallgattak. Az egyik halász közelebb húzódott hozzá s kérdé:

— Mi volt az, Ole?

— Ha idefigyeltél volna, most tudhatnád, — felele — Ole. Nincs egy csepp dohányod?

— Az éppen akad még!

Ole megtönte a pipáját, azután megint az elején kezdte.

Van annak vagy harminc éve, ha nem több; akkor még sok tőkehalat lehetett fogni a hajozható vizeken. Manapság bizony két három mérföldnyire is behajozunk és alig akad egy fertályucat sült; tőkehalról meg szó sincsen.

Nos hát erre jártam egy csónakon Splitu Jenssel és Hanssal, a ki szegény Amerikában később vízbeült.

Jens és én a csónak farán állottunk és úgy huztuk be a hálót, Hans a helyén ülve, evezett. Vagy egy tucat tőkehalat fogunk már, mikor egyszerre hirtelen erősen megfeszült újra a háló kötele.

— No, huzzad hát — szóltam!

— Nagyon nehéz ám — felelte Jens; vajjon mi lehet?

— Vonjuk be a hálót, majd meglátjuk.

Azt hittük, hogy egy hatalmas tőkehal és én már a szükséges előkészületeket is megtettem

— Nézd csak, ez aztán a pompás falat — szólt Jens és erőlködve huzta be a hálót.

Hát a hogy kitekintettem a sima viz tükörre, legelőször is egy görbe kar került a felszínre, aztán a mell, meg egy szakállal borított fél állkapocs. Majd hirtelen mindez alámerült, mert egy másik horog lejjebb, a nadrág alsó részébe akadt és egy pár csizmát emelt ki a vízből épp a csónak hosszirányában.

— Hát ez meg mi a csoda? — kérde Jens, megláztatva a háló köteleit.

— Vond fel egész gyengéden a hálót — mondtam neki mire másodsor tünnt elő a holttest hosszan, megmeredt tagokkal, akár csak talpra állt volna a vízben.

— Ugyan hadd menjen kiáltott Hans ültőhelyéből.

— Csak nem engedjük tovább utazni — szólt Jens, kezében a kötél el.

En meg hol az emberre, hol a csónakra néztem, mondván:

Hissen ez is csak ember!

Erre kiemeltük a hálóból és befektettük a csónakba. Óriási víztömeg csurgott le róla és oly undorító látvány volt, amint hátán feküdt, akár egy óriási döglött hal.

Majd újra felemeltük és a csónak elő részében arccal mi felénk lefektettük.

A nap épp lemenőben volt, halvány, fáradt fénye épp a szemembe ütött.

Hans, a ki a bárka orrán állott és úgy evezett, néha néha rándított egyet a vállán és nyugtalanul fészkelődött a helyén, itt-ott visszapillantgatva csak úgy a félvállán keresztül.

— Mit nézel Hans? — kérdeztem.

Hans felelet helyett füttyörészni kezdett. — A halaszok nem füttyülnek a bárkán — szóltam neki.

Majd Jens szólalt meg:

— Ugy tetszik, mintha az ott ránk me resztlené a szeméit.

— Eh láni-fári, holt ember csak me resztgeti a szemét.

Kisvártatva Jens ismétli a mit az imént mondott, mire Hans még jobban nyugtalankodott és a hogy a háló köteleit még jobban bevonta, eleresztette az evezőt, föl kapott egy hatalmas csillagférget és úgy odavágta a halott arcához, hogy az a hullá félarcát befedte.

— Ej, ezt nem kellett volna tenned — szóltam én.

— Az bizony lehet, de nektek se kellett volna öt a bárkára venni, mert valahányszor ránézek, mindig rám mereszti a szeméit és ez egy csöppet se kellemes érzés mondhatom.

A hogy a nap aláhanyatlott, mi is ha zaeveztünk. A part mentén sok bajtársunk ácsorgott, a kik kíváncsian kiáltották felénk:

— Hát az miféle pajtás, a kit a bárkán magatokkal hoztok?

Nem feleltünk, a míg a bárkánk partot nem ért.

De a hogy kiköthettünk, tüstént kiugrottunk a bárkából s a parton állók segítségünkre siettek.

— No most már láthatjátok, hogy kit hoztunk magunkka.

Valamennyien megnézték a hullát, mire az öreg Shaffer Niels kérdé:

— Van e nála ora, vagy más efféle?

— Erre bizony nem is gondoltunk — mondtam. És a hogy ki akartam gombolni felstakabátját, a főrekalauz nem engedte, mondván, hogy előbb értesíteni kell a vámmellenőrt és a rendőrséget s le kell várni.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.



Glycerin szappan
 úgy felnötteknél, mint gyermekeknek a leggyöngébb kerban a legkíméletesebb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly Gusztáv, Schandlbauer stb. . . által legjobb eredménnyelhasznált.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1905. május hó 1-től.

Debrecenből indult:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárád felé —	d. u.	3 30
Budapest — Nagyvárád felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8 18
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa	d. u.	4 36
m. á. vasutóf	reggel	5 35
vásártérről —	reggel	5 44
m. á. vasutóf	d. e.	8 09
vásártérről —	d. e.	8 16
H.-Bözörmény) m. á. vasutóf	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály) vásártérről —	d. u.	11 20
felé) m. á. vasutóf	d. u.	4 41
vásártérről —	d. u.	4 54
m. á. vasutóf	este	7 —
vásártérről —	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasutóf	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5 16
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reg. el	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (szimfélyvonat)	d. u.	2 29
Budapest — Nagyvárád f. gyors	este	6 40
Budapest — Nagyvárád felől —	éjjel	2 24
Budapest — Nagyvárád felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 37
Szatmár — M.-Szegedről — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — — —	este	6 48
Szatmár felől — — — —	este	8 04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11 31
B.-Sz.-Mihály) vásártérről —	reggel	7 33
H.-Bözörmény) vásártérről —	d. e.	7 40
felől) vásártérről —	este	6 22
vásártérről —	este	6 28
vásártérről —	d. u.	3 29
vásártérről —	d. u.	3 35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasutóhoz	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől vás.-hoz	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3 18

NYAVAJTORÉS!!

A nyavajtorés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Maityu gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt**

Amputáltak!

A Keleti-féle mülábak és műkezek a legjobb és legtekéletesebbek!!!



A csont megsebesülése kíván zárva Elegáns és könnyű járás. Több évi jótálás

Keleti J. orthopaediai műintézete jótállás és legolcsóbb gyári árak mellett készít!

mülábakat és műkezeket

a legtekéletesebb technikai kivitelben!!!

Ferdenőttek

részére műfűzőket és egyenestartókat járó és támgépeket stb. a chirurgia legmodernebb elvei szerint!

Kevésbé vagyonosak nagy árendményben részesülnek!

Betegtoló kocsik

rokkantak és lábadozók számára gyári árak mellett, nagy választékban!

Kérje ingyen és bérmentve a nagy képes árjegyzéket.

Keleti J. orvos-sebészeti műszergyáros,

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségteljesen igen kedvező részletfizési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt. Debrecen, 1905 április 20.

A debreceni ref. egyház küldöttsége.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjtalanul.

GOLDBERGER ÁY
BUDAPEST, N. VÁZSI-UTCA 20. -- HIRDETÉSI IRODA --

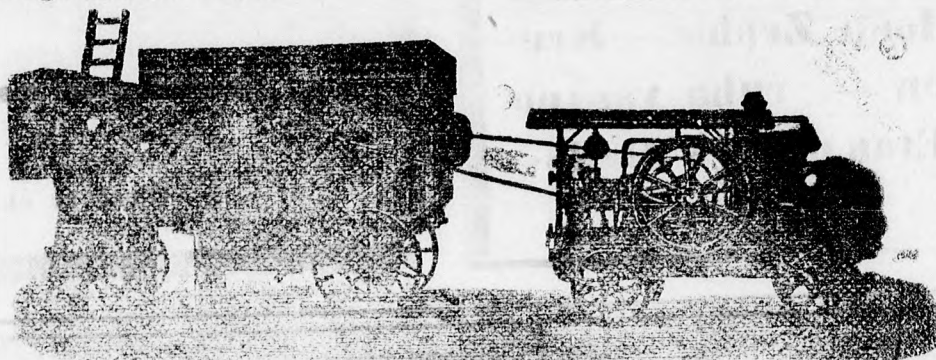
„M A Y E R” gépgyár

vas- és fémöntöde részvénytársaság **SZOMBATHELY.**
Haktar: Budapest, V. Lipót-körút 15 szám.

Készít mindennemű gazdasági gépeket, kitérő Benzin- és szivó-gázmotorokat 1-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek

Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!



Malomépítészet Új hengerek minden szakmába vágó gépek gyártása műalmi berendezések.

Különlegesség Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. kir. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege

Képes árjegyzékét ingyen és bérmentve. * Kivánatra ingyen és bérmentve külön költségvetést ingyen.

Zacherlin

Nagyon segít és utólérhetlen féregpusztító Üvegekben vásároljuk.

Kapható:

Debrecen:	Klein Ignác Kóhn Henrik Komlóssy Lajos Kontsek Géza Kernhoffer József Kovács Mihály Krausz J. Bernát Lindenfeld J. Jenő Lusztig és Bán Mayer Jenő Neumann Nándor Parti Ferenc Riekl Antal József	Róth Antal Tóth Kálmán Várray József Gőczey István Böszörményi István Molnár Jenő. Kornhoffer József Kertész Miklós	Lóvay Vince Pollák Mór
Csanak József Crisco Lajos Csillag József Deutsch Lajos Félegyházy János Fritsch Károly Ganovszky Lajos Gőczey István Havas József Jósa és Jóna Kertész Nándor		Berettyóújfalú: ifj. Weiszberger Ignác	Hajduböszörmény: Gemeinbeck József Tulogy Ferenc
		Érmihályfalva: Grósz Hermann	Hajdunánás: Körner Lola
			Tiszafüred: Kiss Géza Ernő Schön Jakab Weizmann József

kereskedőknél.

ANCELOTTI MULATO

az „Arany-bikában“

Szenzáció!

Szenzáció!

Nickerk kapitány és társa

búr műlövők és lassó dobók, az angol búr háború vitézei.

4 napig vendégszerepelnek!!

Rendes helyárák mellett.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt

rendkívül olcsó áron árusítunk:

Mosó Zephir — Kreton — ruha vászon — Etanure és Batis-tokban.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzálog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.

3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.

3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.

3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében

jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

Nyilóvirágok, esokrok, kocszorúk.

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyűmölcsfák, díszcserjék, gömbkákácákat és más kertészethez való növényzetet csakis

Paczelt János

műkertész nél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosított.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,

folyóiratok,

ÁRJEGYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BÁLI MEGHÍVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG“

pol. napilap,

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott, gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVANYOK

izlésteljesen, gyorsan és pontosan, a legolcsóbb árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a „SZABADSÁG“

részére

jutányosan felvétetnek.

A „SZABADSÁG“

a legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilap.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.
Fél évre 10 kor.
Negyed évre 5 kor.